Projekt

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY STARA BIAŁA

z dnia ..... 2014 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Stara Biała na lata 2014-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr. 180, poz. 1493 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Stara Biała na lata 2014 – 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stara Biała.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2014r.

Uzasadnienie

Postanowienie art.6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poprzedni gminny program w tym zakresie był uchwalony na lata 2011-2013, wobec tego należy opracować i wdrożyć do realizacji program obejmujący lata 2014-2018 uwzględniając dotychczasowe wnioski z realizacji programu obejmującego lata 2011-2013.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr .....

Rady Gminy Stara Biała

z dnia.....2014 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY STARA BIAŁA
NA LATA 2014 -2018

1. **Wstęp**

Przemoc jest jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. Rodziny*, w których dochodzi do krzywdzenia najbliższych - zazwyczaj za szczelnie zamkniętymi drzwiami domów, latami skrzętnie ukrywają swój problem.* Było wiele prób zdefiniowania przemocy. Powszechnie uważa się, że to każdy akt godzący w osobistą wolność jednostki oraz zmuszenie jej do zachowań niezgodnych z jej własną wolą.

Prawodawstwo polskie unormowało pojęcie przemocy w rodzinie, w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

· jest intencjonalna – działania sprawcy nie są przypadkowe, zamierzone działania mają na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby dotkniętej przemocą;

· siły są nierównomierne - nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi –słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca –coraz bardziej silny i bezkarny.

· narusza prawa i dobra osobiste – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.);

· powoduje cierpienie i ból – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony, a w wyniku wieloletniej przemocy może dojść do przekonania, że zasługuje na takie traktowanie.

Przemoc w rodzinie przybiera następujące formy:

· przemoc fizyczna,

· przemoc psychiczna,

· przemoc seksualna,

· zaniedbanie,

· przemoc materialna/ekonomiczna.

Bardzo rzadko sprawca stosuje wobec swojej ofiary jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej postacie, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad osobą doznającą przemocy. Przemoc nie jest jednorazowym incydentem, często rozwija się latami, coraz bardziej zniewalając, doprowadzając ofiarę do wyczerpania, bierności, apatii, przekonania, że nic się nie zmieni. Taki stan przekonania wydłuża i utrudnia szukanie pomocy oraz sam proces wychodzenia z przemocy. Bez profesjonalnej pomocy z zewnątrz osoba pokrzywdzona często nie jest w stanie poradzić sobie z problemem przemocy.

Ponieważ przemoc w rodzinie jest złożonym i wieloaspektowym zjawiskiem społecznym, powinna być rozpatrywana w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej:

1. Z punktu widzenia prawa przemoc uważana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania i podejmowania działań na rzecz ochrony osób doznających przemocy, ścigania i karania sprawców,

2. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę ma mechanizmy przemocy w rodzinie, na relacje między osobą doznającą przemocy a sprawcą, na odczuwanie przez osoby doznające przemocy skutków przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy,

3. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak: poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności osobistej,

4. Z punktu widzenia społecznego, zwracana jest uwaga na funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiające zachowania sprawcy przemocy.

W bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Dlatego też osoby podejmujące pracę z ofiarami i sprawcami przemocy powinny czynić to zgodnie ze swoim przygotowaniem zawodowym, możliwościami instytucjonalnymi oraz świadomością swoich kompetencji.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jego negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Stara Biała na lata 2014-2018**, zwany dalej **Programem**. Zawiera on regulacje prawne, diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie, zasady działania, cel strategiczny i cele szczegółowe, wskazuje realizatorów i adresatów Programu. Cele, zadania oraz czas realizacji Programu zostały określone na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich ewaluację i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb mieszkańców gminy Stara Biała, w zakresie zapobiegania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Program ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany w latach 2014-2018 przez wszystkie instytucje i organizacje z terenu gminy zobligowane do podejmowania i rozszerzenia działań mających na celu zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie, ochronę ofiar przemocy, stworzenie procedur umożliwiających izolowania sprawców przemocy od ich ofiar, zmianę postaw sprawców oraz zmianę postaw lokalnej społeczności wobec osób doznających przemocy w rodzinie. Założenia programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie skorelowane z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami.

2. **Podstawa prawna programu**

Podstawą prawną opracowania i wdrożenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2018 jest w szczególności;

· Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),

· Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.),

· Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),

· Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

3. **Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Stara Biała**

W celu zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Stara Biała z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Diagnoza powstała w oparciu o materiały i dane statystyczne pozyskane od wymienionych poniżej podmiotów:

- Urzędu Gminy Stara Biała,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Stara Biała,
- Posterunku Policji w Starej Białej,

- Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku,

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starej Białej.

Na dzień 31.12.2013r. gminę Stara Biała zamieszkiwało 11 273 mieszkańców. Struktura demograficzna gminy przedstawiała się następująco;

- kobiety stanowiły grupę 5680 osób, mężczyźni 5593 osób,

- dzieci i młodzież w wieku do 18 roku życia stanowiły grupę 2465 osób.

Osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Płocku było 774 osób, z tego 170 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych.

W 2013 r. z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Stara Biała w formie pieniężnej, niepieniężnej skorzystało;

- 153 rodzin dotkniętych ubóstwem,

- 32 rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu,

- 29 rodzin niepełnych i wielodzietnych z problemem opiekuńczo - wychowawczym i prowadzeniem gospodarstwa domowego,

- 86 rodziny dotkniętych niepełnosprawnością,

- 157 rodzin z problem bezrobocia,

- 5 rodzin dotkniętych przemocą,

- 6 osób bezdomnych.

Podobnie jak w latach ubiegłych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Stara Biała oprócz wsparcia materialnego dla rodzin dotkniętych przemocą podejmował działania diagnostyczne i interwencyjne, oferował pomoc prawną i socjalną zarówno dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, jak i dla członków ich rodzin, dla ofiar przemocy w rodzinie oraz dla tych wszystkich, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej.

Wójt Gminy Stara Biała Zarządzeniem Nr 19/2011 powołał 10-osobowy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Stara Biała. W 2013 r. odbyły się 4 posiedzenia tego Zespołu, powołano 9 grup roboczych liczących od 2 do 6 członków. Do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 11 Niebieskich Kart (w tym: 5 kart z GOPS, 4 karty z Posterunku Policji, 1 karta z Gimnazjum w Maszewie Dużym i 1 karta z Ośrodka Zdrowia w Białej). Na koniec ubiegłego roku kontynuowano ogółem 15 procedur „Niebieskiej Karty".

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy Stara Biała w 2013 r. dotkniętych przemocą było 8 osób w tym 3 kobiety, 1 mężczyzna i 4 dzieci. Przeprowadzonych zostało 185 interwencji domowych. Wszczęto 7 postępowań przygotowawczych z art. 207§ 1 Kodeksu karnego, z których 4 zakończyło się aktem oskarżenia dla sprawcy przemocy.Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starej Białej wynika, że w 2013 r. do 2-ch punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar przemocy domowej w Białej i Starych Proboszczewicach zgłosiły się 2 osoby doznające przemocy ze strony pijanego domownika oraz 3 osoby stosujące przemoc wobec członków swojej rodziny. Ogółem w punktach konsultacyjnych udzielono 254 porad, w tym osobom uwikłanym w przemoc domową udzielono 16 porad. Ze wsparcia psychologicznego psychologa klinicznego w minionym roku skorzystało 487 osób w sposób ciągły lub jednorazowy (były to głównie osoby uzależnione od alkoholu oraz członkowie ich rodzin narażone na stosowanie przemocy).

Analiza zebranych danych wskazuje, że na terenie gminy Stara Biała zjawisko przemocy występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym i materialnym. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Największą grupę pokrzywdzonych stanowią kobiety o niskim wykształceniu, nie posiadające własnego dochodu, będące w wieku produkcyjnym - nieaktywne zawodowo z uwagi na sprawowanie opieki nad dziećmi.

Przemoc w rodzinie w znacznym stopniu dotyka dzieci. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć jak; lęk, wstyd, poczucie winy.

To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgając po środki uzależniające.

Niektóre dzieci, zwłaszcza chłopcy, identyfikują się ze sprawcą przemocy i zaczynają się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. Zatem krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce.

Dominującą formą przemocy w rodzinie jest połączenie przemocy fizycznej i psychicznej. Z relacji pracowników socjalnych, analizy „Niebieskich Kart" oraz danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w większości przypadków, gdzie dochodziło do przemocy występował problem nadużywania alkoholu.

Zauważa się, że prowadzone dotychczas działania w celu zmniejszenia zjawiska przemocy spowodowały zmiany w świadomości społecznej, przyczyniły się do większej gotowości ofiar przemocy i ich otoczenia do ujawnienia tego zjawiska. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.Zjawisko przemocy w rodzinie obok problematyki uzależnień wymaga podjęcia szczególnych działań profilaktycznych. Działania te muszą być skierowane do ogółu populacji, ale przede wszystkim do osób bezpośrednio dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Środowisko rodzinne, w którym zaistniała przemoc dąży głównie do ukrycia problemu. To poczucie wstydu i bezradności uniemożliwia członkom rodziny właściwy osąd sytuacji. Osoby będące ofiarami przemocy należy otoczyć zatem szczególną opieką, aby w atmosferze zrozumienia i bezpieczeństwa potrafiły odzyskać równowagę psychiczną. Działania podejmuje się również wobec sprawców przemocy. Celem zabiegów terapeutycznych jest w tym przypadku uświadomienie negatywnych konsekwencji dotychczasowego postępowania i dla dobra dalszego funkcjonowania własnej rodziny nakłonienie sprawcy przemocy do zmiany negatywnego zachowania.

Z analizy przedstawionych danych należy przypuszczać, że rzeczywista liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą jest znacznie wyższa niż wskazują na to statystyki.

Ofiary przemocy często przez wiele lat ukrywają swój problem, dlatego trudno jest określić dokładną skalę zjawiska przemocy. Obecnie podejmowane na terenie gminy Stara Biała działania są niewystarczające, aby przemocy domowej skutecznie przeciwdziałać, zarówno w zakresie rozpoznawania, zapobiegania, jak i efektywnego radzenia sobie z jej skutkami. Dlatego też wszystkie instytucje i organizacje odpowiedzialne za przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy winny mocniej zintegrować swoje działania profilaktyczne i pomocowe oraz systematycznie i konsekwentnie przyczyniać się do zmniejszenia negatywnego zjawiska jakim jest przemoc w rodzinie.

4. **Lokalne zasoby instytucjonalne - podmioty przewidziane do realizacji Programu.**

Dane dotyczące zasobów instytucjonalnych umożliwiających na terenie gminy Stara Biała realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz obszary ich działania przedstawia tabela poniżej.

Zasoby instytucjonalne:

Zasoby instytucjonalne	Obszary działania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- wczesna diagnoza, - realizacja procedury „Niebieskiej Karty", - udzielanie pomocy w formie pieniężnej i rzeczowej, - zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy, - praca socjalna, - rozpowszechnianie ulotek edukacyjno – informacyjnych, - organizowanie pomocy prawnej i psychologicznej, - udział w kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- realizacja zadań wynikających z: ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,

	ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Posterunek Policji	- podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, - izolowanie sprawców przemocy, - realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, - prowadzenie postępowań przygotowawczych o naruszenie art. 207 §1 KK.
Punkt Konsultacyjny	- poradnictwo, - pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz doświadczających przemocy domowej - rozpowszechnianie ulotek edukacyjno - informacyjnych.
Gabinet Psychologiczny	- diagnoza i konsultacja, - terapia psychologiczna, - psychoedukacja.
Ośrodek Zdrowia	- wczesna diagnoza, - podejmowanie działań w zakresie profilaktyki i opieki, zdrowotnej dla ofiar przemocy, - realizacja procedury „Niebieskiej Karty”.
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	- wczesna diagnoza, - realizacja procedury„Niebieskiej Karty”, - poradnictwo pedagogiczne, - realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę uzależnień i przemocy, - zajęcia z pedagogiem szkolnym, - udział w kampaniach edukacyjno - informacyjnych.
Gminna Biblioteka Publiczna	- udostępnienie literatury i czasopism z zakresu przemocy i form uzależnień.
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu	- prowadzenie i udział w lokalnych kampaniach edukacyjno - informacyjnych dot. przemocy w rodzinie, - cyklicznie zamieszczanie informacji w lokalnej prasie m.in. na temat działań podejmowanych w gminie dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie z uwzględnieniem treści profilaktycznych, - organizacja pikników rodzinnych, festynów, zawodów sportowych służących wzmocnieniu więzi w rodzinach.
Dom Samotnej Matki	- zapewnienie schronienia ofiarom przemocy, - wsparcie duchowe.
Parafie	- wsparcie materialne i duchowe, - działalność edukacyjno - informacyjna dot. przemocy w rodzinie

Zasoby ludzkie:

W zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie gmina Stara Biała dysponuje osobami, które w sposób bezpośredni lub pośredni zajmują się problemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie, do których należą m.in. :

- pracownik socjalny,
- funkcjonariusz policji,
- członek komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,

- terapeuta ds. uzależnień,
- psycholog,
- pedagog szkolny,
- kurator społeczny/zawodowy,
- lekarz pierwszego kontaktu,
- osoby duchowne.

5. **Adresaci Programu**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w

Rodzinie skierowany jest do:

- osób doświadczających przemocy domowej (w tym: dzieci, młodzieży, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych i niepełnosprawnych);
- sprawców przemocy w rodzinie oraz osób, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;
- świadków przemocy;
- podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- organizacji i instytucji zajmujących się udzieleniem wsparcia społecznego dla ofiar przemocy

oraz wszystkich osób, które w życiu zawodowym lub prywatnym stykają się ze zjawiskiem przemocy.

6. **Cele programu i zadania do realizacji**

Cel strategiczny:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie na terenie gminy Stara Biała poprzez zwiększenie znaczenia profilaktyki oraz udoskonalenie systemu ochrony i skutecznej pomocy dla ofiar przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Podnoszenie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy.

2. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

3. Zapewnienie kompleksowej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.

4. Zwiększenie skuteczności działań korekcyjnych i interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

5. Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Cel 1. Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy.

Działania:

- organizowanie na terenie gminy społecznych kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- realizacja programów profilaktycznych i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do osób dorosłych;
- realizacja programów profilaktycznych i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do dzieci i młodzieży na temat wyrażania uczuć, asertywności, poczucia własnej wartości, komunikacji, rozwiązywania konfliktów bez przemocy;
- opracowanie i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych na temat procedur ochrony prawnej, wparcia psychicznego, terapeutycznego dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie;

- zapewnienie dostępu do bazy danych dotyczących instytucji świadczących pomoc osobom narażonym na przemoc w rodzinie i ich aktualizacja (umieszczanie informacji na stronie internetowej, tablicach ogłoszeń, lokalnych mediach);
- rozpowszechnienie telefonu zaufania „Niebieska Linia", „Pomarańczowa Linia";
- organizowanie pikników rodzinnych, festynów, zawodów sportowych służących wzmacnianiu więzi w rodzinach;
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży promujących zachowania nieagresywne;
- rozpowszechnianie wiedzy na temat przemocy w rodzinie poprzez udostępnianie zbiorów bibliotecznych i czasopism.

Realizatorzy:

ośrodek pomocy społecznej, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodek kultury i sportu, placówki oświatowo-wychowawcze, ośrodek zdrowia, parafie, biblioteka.

Działania o charakterze ciągłym.

Cel 2. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania:

- organizowanie i udział w interdyscyplinarnych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia umiejętności pracy z ofiarą, świadkiem i sprawcą przemocy;
- udział w konferencjach i seminariach w zakresie polepszenia współpracy w zespole interdyscyplinarnym i grupach roboczych, m.in. dla pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, kuratorów, przedstawicieli placówek oświatowych i służby zdrowia.
- organizowanie szkoleń grup zawodowych z zakresu procedury „ Niebieskiej Karty"

Realizatorzy:

zespół interdyscyplinarny, ośrodek pomocy społecznej.

Realizacja działania w sposób dostosowany do potrzeb.

Cel 3. Zapewnienie kompleksowej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

- wczesne diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- opracowanie planu działań interwencyjnych i pomocowych dla osób narażonych i dotkniętych przemocą w rodzinie oraz monitorowanie ich sytuacji;
- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „ Niebieskiej Karty";
- zapewnienie dostępu do specjalistycznych konsultacji w punkcie konsultacyjnym i psychologicznym poprzez dostosowanie świadczeń i usług do istniejących potrzeb;
- udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej osobom doznającym przemocy w rodzinie;
- udzielanie pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla dzieci i młodzieży będących świadkami lub ofiarami przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa prawnego i socjalnego;
- udzielanie pomocy materialnej;
- zapewnienie schronienia dla osób uwikłanych w przemoc (w szczególności dla matek z dziećmi)

Realizatorzy:

policja, ośrodek pomocy społecznej, zespół interdyscyplinarny, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, punkt konsultacyjny i gabinet psychologiczny, placówki oświatowo-wychowawcze, ośrodek zdrowia, Dom Samotnej Matki, parafie.

Działania o charakterze ciągłym.

Cel 4. Zwiększenie skuteczności działań korekcyjnych i interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

- prowadzenie przez zespół interdyscyplinarny oraz grupy robocze zintegrowanych i skoordynowanych działań wobec ofiar i sprawców przemocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty";
- opracowanie zaleceń, procedur i materiałów instruktażowych w zakresie postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych;
- bezpośrednie oddziaływanie na sprawców przemocy poprzez ich izolowanie od ofiar przemocy;
- przeprowadzanie rozmów z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
- informowanie sprawców przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych oraz indywidualnej pomocy terapeutycznej.

Realizatorzy:

Policja, zespół interdyscyplinarny, ośrodek pomocy społecznej.

Działania o charakterze ciągłym.

Cel. 5 Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Działania:

- ścisła współpraca realizatorów Programu oraz koordynacja działań podejmowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- wypracowanie wspólnych procedur postępowania w sytuacjach zdiagnozowanej przemocy w rodzinie;
- monitorowanie skuteczności wypracowanych procedur;
- rozszerzenie i podejmowanie współpracy z podmiotami i organizacjami które mogą podejmować działania na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową;
- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi z poza terenu gminy posiadającymi bazę lokalową m.in.; schronisko, hostel, specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy itp.;
- inicjowanie powstawania stowarzyszeń i innych organizacji wspierających rodziny uwikłane w przemoc domową;
- pozyskiwanie partnerów społecznych.

Realizatorzy:

ośrodek pomocy społecznej, zespół interdyscyplinarny

Działania o charakterze ciągłym.

7. **Wskaźniki programu:**

Do realnej oceny funkcjonowania Programu konieczny jest zestaw wskaźników.

Wśród istniejących najbardziej adekwatne będą:

- dane statystyczne pozwalające na oszacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- liczba zarejestrowanych przypadków przemocy w rodzinie w danym roku;
- liczba zorganizowanych kampanii społecznych, programów, akcji w ramach przeciwdziałania przemocy;
- liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi, alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego;
- liczba przeszkolonych osób;

- liczba osób korzystających z pomocy specjalistów (pomoc prawna, socjalna, terapeutyczna, psychologiczna itp.);
- liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”;
- liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych.

8. **Przewidywane efekty realizacji Programu.**

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie skutecznej, profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy dla rodzin uwikłanych w przemoc.
5. Wzrost liczby usług i osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy przeciwdziałania przemocy.

9. **Źródła finansowania**

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2018 finansowane będą z budżetu gminy oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

10. **Monitoring i sprawozdawczość**

Program monitorowany będzie corocznie, zaś dane uzyskane z monitoringu pozwolą na ewaluacje programu w zależności od potrzeb. Wszystkie podmioty realizujące Program raz w roku dokonują analizy ilościowej i jakościowej podjętych działań z zakresie przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie z realizacji Programu poszczególne podmioty składają do ośrodka pomocy społecznej, który pełni rolę koordynatora Programu, do dnia 31 stycznia każdego roku.

Ośrodek pomocy społecznej przedkłada Radzie Gminy i Wojewodzie Mazowieckiemu sprawozdanie z realizacji Programu do dnia 31 marca każdego roku.